

Lenka Pospíšilová. *Systém minulých časů ve španělštině, francouzštině a katalánštině.*

(Oponentský posudek bakalářské práce)

Autorka si zvolila na bakalářskou práci poměrně rozsáhlé téma, s nímž se vypořádala poněkud popisně, ale vcelku úspěšně. V kontrastivním pohledu předkládá základní charakteristiku minulých časů ve sledovaných jazycích, zkoumá jejich ekvivalentnost nebo naopak funkční rozdílnost. Při tom hodně čerpá ze sekundární literatury, jejíž poznatky sjednocuje v rámci své metody popisu, a poskytuje čtenáři zevrubnou informaci o funkcích jednotlivých paradigmat. Přesnější mohla být informace o četnosti jejich výskytu.

V praktické části (str. 56 n.) autorka srovnává výsledky rozboru informativních textů EU a textů literárních; v textech z korpusu InterCorp je pominuta katalánština, protože není do korpusu zahrnuta. Hlavní pozornost je soustředěna na konkurenci jednoduchých a komplexních tvarů indikativu perfekta ve francouzštině a v katalánštině. Zatímco španělština uchovává prarománské rozlišení časových významů (*he hablado* TV anteprezentní :: *hablé* TV perfektní), ve francouzštině se prosazuje funkční ekvivalence obou paradigmat (*j'ai parlé* :: *je parlai*) s rozdílem spíše stylistickým a katalánština vyvinula vedle jednoduchých tvarů perfekta také tvary komplexní (perifrastické): *parlí* :: *vaig parlar*.

Kdyby autorka prozkoumala situaci v galicijštině, zjistila by, že v tomto jazyce vůbec neexistuje zvláštní paradigma pro TV anteprezentní a vlastně zde nejsou ani žádná komplexní paradigmatata pro préteritní TV. Naproti tomu portugálština, která historicky vyšla z téhož základu (středověkého jazyka galicijsko-portugalského), je vůči španělštině symetrická, i když ve sféře anteprezentu je tu – jak autorka správně konstatuje – jistý významový posun.

Práce dospívá k jasnému závěru, pokud jde o frekvenci francouzských paradigmat *passé simple*: korpusový materiál nepotvrdil výchozí předpoklad jejich výhradního používání v textech psaných ani jejich postupné mizení z psaných projevů. Autorka zjistila, že jejich použití v mluvených projevech je silně příznakové stylisticky (svědčí o emitentově komunikačním záměru demonstrovat kulturnost a vzdělanost, spojenou s aktivním zvládnutím normy literárního jazyka). Korpus psaných textů pak potvrdil převahu *passé simple* i v nejnovější době.

K práci je připojena obsáhlá příloha konfrontující jednotlivé výpovědi ve čtyřech jazycích a ilustrující různá překladatelská řešení zkoumaných jevů. Ocenění zasluhuje dobrá a svědomitá formální úprava; výjimečným nedostatkem je jen to, že v tabulce tvarů katalánského *prèterit perfet simple* na str. 32 jsou chybné tvary pro 3. os. sg.

Předložená bakalářská práce je zajímavou konfrontační studií splňující požadavky kladené na tento druh práce; autorka přesvědčivě prokázala schopnost práce s jazykem a jeho kategoriemi. Považuji tuto práci za úspěšnou a plně ji doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 30. srpna 2011

Prof. PhDr. Bohumil Zavadil, CSc.

Podnět k obhajobě:

1. Jak rozumí autorka opozici *infectum* :: *perfectum* v klasické latině a jak se od takto chápaného perfekta liší pojetí perfekta ve sledovaných románských jazycích?
2. Někteří španělští autoři mluví o opozici *pretérito perfecto* (he hablado) a *pretérito indefinido* (hablé). Jak autorka rozumí této opozici a jaký postoj by k ní zaujala?